

BIBLIOTECĂ CENTRALĂ
O "ASOCIAȚIUNII"
SIBIU

Zembla

ORGAN INDEPENDENT — CULTURAL, ECOOMIC ȘI DE INFORMATII — DIN VALEA CRISULUI ALB

APARE SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
REDACTIA ȘI ADMINISTRATIA:
BRAD

ABONAMENTE: 100 lei anual, 6 luni 60 lei
Instituții și bănci 150 lei
Muncitorii minieri și muncitorii agricultori 50 lei

APARE ÎN FIECARE JOI

Redactor responsabil: G. E. CAMBER

ELECTORAL

Ideia care a condus la acordarea votului universal a fost democratică mai presus de oricare alta. Niciun nu este mai drept omenește, decât ca cetățenii să-și aleagă singuri pe conducătorii lor. Actul civic pe care îl facem punând stampila „volat“ pe numele aceluia ce nici pare că va reprezenta mai bine interesele noastre, este plin de răspundere.

Dacă răspunderea celui care votează numai ca simplu cetățean este restrânsă la el însuși, răspunderea acelora care din învingere — de cele mai multe ori însă numai din interes — și fac obligațiunea de a conduce simpatile votanților spre un anume candidat, este covârșitoare. El trebuie să curioască bine intențiunile aceluia pentru care înfruntă în totdeauna neîncredere maselor. Să-i cunoască mai întâi posibilitățile!

Paporul nostru e încă Tânăr. Vîtrele vremuri au făcut 70% dintre noi într-un obșeurantism care-i face săngaci în exercitarea drepturilor lui deodată suverane.

El va avea urechea mai curând aplecată spre acela care îi va promite că va face mai mult pentru fericirea lui. Constatarea aceasta elementară, au făcut-o mai toți „politicienii“ noștri și prima lor greje, când poporul este chemat să-și investească aleși, este împânzirea mahalalelor și mai ales a satelor cu așa zisii agenți electorali. Aceștia amețesc pur și simplu populația, supralicitându-se între ei, organizând cete, semănând ură.

Principiile conducătoare ale partidelor politice, sunt mari; toate au în vedere prosperitatea statului, bunăstarea individului. Dela un partid la altul sunt uneori numai deosebiri de nuanțe pe care agenții electoralni nu le pricep ca atare ei să văză în tot ce nu e „semnul“ partidului lor, un dușman care trebuie combătut prin orie mijloace. „Mijloacele“ agenților le știu și copiii!

Dumnezeu a făcut legătura cu omul mai întâi prin oameni aleși, pe urmă prin însuși fiul lui sacrificat, dece oare conducătorii partidelor își aleg oamenii de legătură dintre cele mai reale elemente ale satelor și mahalalelor.

Acei care pretind dreptul de a ne conduce trebuie să-și facă o datorie din necesitatea justei informări. Ce informații pot avea sătenii asupra superioarelor necesități ale statului, asupra evenimentelor sacrificii ale noastre, dela oameni aventurieri, răi gospodari, certați cu justiția? Nu numai atât. Însă și capii partidelor, acei care la conducerea țării fiind, au — sau au avut — înalte posturi pline de răspunderi, împrăștie în propaganda lor idei ce depășesc mult dogmele partidelor lor,

idei care turbură adânc sufletele asociaților.

Ce călăuză morală au oare foștii dregători când propăduiesc împărțirea proprietății altora, atât timp cât justiția a avut să le cerceteze chiar lor originea agonizelor suspecte? Când întâlnim în literatură modele ale acestora, tătărușii ai vieții politice, oameni care sunt gata să moară pentru dreptate în fața ascultărilor discursului lor electoral ca să cice în picioare orice urmă de morală, când au putere în mâna, ne revoltăm. Când, oameni luminați, recunoaștem tipii și procedeele în viață reală, publică, indignarea noastră nu trebuie să se limiteze la expresiunea unui desgust înactiv. Oricine în sufletul cărula ideia de stat nu este legală de nici un interes personal, oricine înțelege marile rosturi ale națională în speță și ale omenirii în general, are obligațiunea ca prin înțelegere să arate celor mai puțini pregătiți, celor mai mulți, calea cea dreaptă.

R.

Rezultatul alegerilor din județul Hunedoara.

Au votat 65 466. Au luate 1176. Lista liberă 24.960. Lista țărăniștilor 31.965. Listă gogistiilor 7241.

Guv.	N.T.	NC.
Brad	477	1497
Baija	448	1521
Baia de Criș	921	564
Birtin	884	603
Dobra	715	1396
Hăjeg	793	1633
Zam	575	744
Deva I.	929	739
Deva II.	360	595
Hunedoara	973	1040
Pui	1035	695
Grădiște	1215	846
Șoimuș	370	1214
Ilia	456	940
Petroșani II.	1056	984
Gh. Lar	636	1258
Sarbi	244	966
Cugir	1047	907
Oraștie	1047	907
Balșa	367	912
Goagiu	1048	683
Mihăileni	365	1409
Petroșani I.	1054	984
		62

Cărți și reviste

„Cultura Creștină“ vechea revistă a văzut din nou lumina zilei după 10 ani de dispariție. Se redacteză la imbinarea Târnavelor în istoricul orașel Blaj, sub direcția unui comitet, compus din cei mai valoroși scriitori bisericesti, ai timpului: V. Macavei; I. Agârbiceanu; I. Bălan; N. Brînzeu; A. Lupeanu; T. Mălai; Z. Păclișeanu; A. Popa; A. Tăutu; D. Nedea; etc. „Cultura Creștină“ și-a avut trecutul său

Editura și Revista

„Satul și Școala“

A vorbi astăzi de preocupări culturale însemnată a face o greșală tot așa de mare ca și când, legat la ochi, ai merge pe marginea unei prăpăsti. Și, după cum observă cu dreptăvointă un gânditor al nostru, aproape toată vaga contemporanilor e consumată în luptă pentru bucate de pâine la cet mai mulți, iar la cet puțini în lux, petreceri și sport.

Și îată de ce când mai vedem îci, colo oameni și așezările care lucrează și vor să strecoare un pic de mai bine în sufletul semenilor săi, nu putem să nu încreștăm așa cum se cuvine viața de muncă închiriată acestui nobil scop.

D-nii profesori C. Iencica, care este și inspector gen. sc. și D. Goga, puteau să se mulțumească cu propovăduirea binei și frumosului dela catedră.

Dar dñi C. Iencica și Goga, profesori înamorati de catedra și misiunea lor, nu s-au mulțumit numai cu atât.

Stadul de cultură în care am ajuns noi, nu este cel mai înaintat, mai cere muncă multă; spiritual public trebuie îndreptat pe calea binelui și frumosului; iar tineretul trebuie crescut curat și ideal...

Și acest lucru l-au înțeles întărit de Cluj care, neprecupeșind nici un sacrificiu, au scos revista „Satul și Școala“, acea vîrguroasă respirație a gândirii lor.

Nu se poate încă prețui îndeajuns pentru căștigul cauzei educației, meritul dlor C. Iencica și Goga, de a scoate o revistă de educație, care întrunește în jurul ei colaborarea celor mai prirecuți bărbați ardeleni în domeniul educației și culturii.

Dar nu numai atât: Insuflețitorii mijlocări pedagogice din Cluj au înființat și o editură.

Aici, în vederea scopului ce îl urmăresc, după alegeri și cercetări minuțioase, încearcă să răspundă, ce îl preocupă problemele educației și dorințe de o literatură sănătoasă. Dăm mai jos lista cărților apărute în editura rev. „Satul și Școala“, și care n-ar trebui să lipsească din biblioteca nici unui dascăl:

1) Zoe Boerescu: Organizarea grădinilor de copii din Belgia și Franța (cost. 15 lei)

2) Ioan Ghelose: Schiță monografică.

că asupra Lujerdilului-Someș (cost. 15 lei)

3) Giuseppe Lombardo-Radice: Pagini autobiografice cu o prefacță de Onisifor Ghibu, Prof. la Universitatea din Cluj (cost. 15 lei).

4) Nicolae Nistor: Constatări privitoare la școala primară din jud. Turda (cost. 10 lei)

5) Alexandru Marcovici: Apostolatul educativ al lui Gioveni Cana (cost. 5 lei)

6) Omagiu Profesorului Onisifor Ghibu din partea revistei Satul și Școala (cost. 15 lei)

7) Ioan Chelcea: Literatura monografică a satelor noastre și problemele în legătură cu studiul satului românesc (cost. 15 lei)

8) Dimitrie Goga: Consolidarea Unirii Principatelor prin fărăni (cost. 5 lei)

9) Dr. Dimitrie Todoran: Bazile psihologiei caracterului. (cost. 50 lei)

10) Constantin Stan: Din problemele învățământului primar (cost. 25 lei)

11) Prof. Sr. Richard Wahle: Liceul universal. (cost. 10 lei)

12) Vasile Bâncilă: Literatură și puritate. (cost. 10 lei)

13) Valeria Marchiș: Feleacul. Schiță monografică. (cost. 25 lei)

14) Grigore Popa: Inteligența socială și psihologia conducerii (cost. 25 lei)

15) Petre Lechelizeanu: Maria Montessori și educația nouă (cost. 25 lei)

16) Gh. Lombardo-Radice școlarii Alicei Franchetti. (cost. 25 lei)

17) Legea învățământului primar cu note și comentarii de C. Iencica - (cost. 25 lei)

18) H. H. Stăla Cultura satelor. (cost. 15 lei)

19) D. Goga: Pedagogul V. Gr. Borgovan (cost. 25 lei)

Binefacătoarea activitate pe ogorul culturii și educ., a dlor Iencica și Goga va găsi răsunetul meritat, desigur, în rândurile dăscălimei române.

N.B. Aceste studii pot fi cerute contra cost la administrația revistei (Cluj Str. Bob Nr. 13).

Filimonescu.

glorios. A satisfăcut pe teren moral, cultural și național, mai ales înainte și în timpul marelui răsboiu. Primii ei colaboratori după 1918, au fost chemați la alte șefișoriri, mai imperios cerute, ca să mai poată vedea și de această revistă. Din 1926 a început de-a mai apărea.

Azi citim primul ei număr reapărut după 16 ani. Cuprinde în ea multe probleme de viață, expuse în lumina adevărului. Scopul ei de azi: Cultura creștină în toate domeniile. Și mai ales:

cultura creștină a neamului și-a bisericii noastre.

Este o revistă care face să fie citită. Mai ales sperând că se va menține departe de intrigile și bălcăriile în cari se coboară azi — în general — scrisul nostru.

Apare lunar, cu abonamentul de 250 Lei pentru instituții, profesori, învățători și studenți.

V. Ungureanu

Cultura lucernei

Lucerna este o plantă de nutreț foarte bună, întrebunțeată în stare verde sau uscată. Fiind că ea își înfringe rădăcinile adânc în pământ, este nesimțitoare chiar la secrete mari, cum a fost și în vară trecută și de aceea n'ar fi rău, dacă fiecare gospodar cu vite, ar avea câteva prăjini de lucernă în grădina sa; căci în caz când alte nutrețuri lipsesc, numai lucerna l-ar scăpa de nevoi. Lucerna odată semănătă, durează 10—15 ani, cosind o de 4—5 ori pe vară.

Pământul și prepararea lui.

Lucerna reușește în ori ce fel de pământ, afară numai de cele prea argiloase și nisipoase. Fiind că ea stă mai mult timp pe același loc și are rădăcinile foarte lungi, trebuie ca pământul să fie bine lucrat; în tot cazul, vom arăta de cu toamnă și primăvara iarăși, înainte de semănătă, adică făcându-se două arături și cât se poate mai adânci.

Semănătul.

Fiind că lucerna în primii ani dă o recoltă mică de aceea pe de o parte, ca să nu pierdem un folos al pământului, iar pe de altă parte ca să apărăm tinerile plante ale lucernei, se seamănă în amestec cu orz sau ovăz; aceste plante le folosim ca nutreț vitelor, cosindu-le când le-a dat spicul. Pământul se face de regulă primăvara în modul următor: se seamănă mai întâi orzul sau ovăzul, însă mai rar ca de obiceiu și în urmă, după ce s'a grăpat pământul bine, se seamănă și lucerna acoperindu-se cu o grăpă ușoară de mărăcini.

Ingrăjirea semănături.

Lucerniștele trebuie grăpate bine în fie-care primăvară, iar în timpul iernii este bine a le gunoi cu bălgar bine descompus, cu cenușă, urină amestecată cu apă, etc. Dacă se iubește cuscuta (¹) prin lucernă, apoi aceasta îi cauzează mari stricăciuni. Semnele care indică ivirea cuscutei, sănătăți pâlcui îngăbenite, care se întind tot mai mult; în cazul aceasta, pâlcurile trebuesc cosite, apoi se întind paie și se dă foc; pe urmă se sapă pământul și se seamănă din nou lucernă.

Recolta.

Lucerna se cosește pentru nutreț verde, sau petru facere de fân; în cazul întâi, trebuie cosită cel puțin cu o zi înainte de a se da vitelor, căci al mintrelea fiind prea verde, vitele se pot lesne îmbolnăvi. Fie pentru nutreț verde fie pentru fân, lucerna se cosește când a dat în floare. Nu trebuie să întoarcem prea des la uscare, căci foile fiind foarte fragede se rup, rămânind numai cotoarele, care sănătăți mai puțin nutritive. În termen mediu, lucerna produce până la 5000 kgr. pe jugăr.

Cultura seminței de lucernă.

Petru semințe, se lasă o lucerniște de 3 sau 4 ani; după ce sămânța s'a copt destul de bine, se seceră și apoi se treeră. De pe un hec tar de lucernă, putem recolta 5—7 hectolitri de semințe.

D. Petroiaia.

¹ Plantă parazitară, numită popular mătasă sau borangic.

specialism dăunător, care a făcut imposibilă această colaborare și coordonare a tuturor ramurilor de activitate, pentru educarea și îndrumarea tineretului românesc, spre un ideal creator de viață: tineret care în același timp să fie capabil de a se integra, prin activitate creațoare, în culturile ce depășesc granița, prelucrând materialul bogat și artistic al etnicului nostru.

O. E. T. R. lucrează pentru această coordonare și colaborare. Deci: nici monopol, nici concurență, nici ignorarea muncii de până acum, ci un rol analog, față de viața socială și națională a instituțiilor existente și viitoare pe care trebuie să-l aibă omul matur față de fiecare tânăr: *rol de animator, îndrumător, și pildă vie de viață*.

Ce s'a făcut în alte țări în direcția organizării și educării tinereții?

Opinia publică este aproape documentată asupra varietății legiuirilor și organizărilor pentru educația tineretului, în alte țări. Între acestea citeză: Balilla și Avantgardistii italieni, Scocili cehoslovaci și jugoslavi, legionarii, pușcașii, sportmanii și char străjerii polonezi, Comsomolii ruși, lunacci bulgari, leventiștii unguri, hitleriștii germani, în fine Cercetașia în mai toate țările și cari sunt organizații vechi sau create în ultimul deceniu, dar mai foarte afară de cercetași, au luat naștere din necesități politice, imperialiste, iridentiste, revoluționare și altele. Acestea caracterizează legiuirile noastre, din anul trecut (legea O. E. T. R. și legea pregătirei premilitare) este democratismul constituțional și libertatea în armonie cu necesitatea de ordine socială, națională, și umană, deci toate garanțiile de durată, progres și dezvoltarea prin evoluție.

Care este mecanismul O. E. T. R.-ului?

In cadrul O. E. T. R.-ului a luat ființă instituția denumită simbolic »STRAJA TĂRII«, din care fac parte cercetași și cercetașele României — organizare de elită voluntară — cum și toate instituțiile și Organizațile școlare, culturale, sportive, industriale etc. care au în cadrul lor tineri între 7—18 ani. Toți acești tineri sunt organizati pe unități numite CUIBURI (Șosele străjeri) Pâlcuri — clase — Soluri (Școale, fabrici, ateliere) Ceata (localitatea) Falanga (județ) Marea falangă toate unitățile străjeresci ale țării.

Marele străjer este M. S. Regelui Carol II inițiatorul și ocrotitorul acestei opere de educație și îndrumare a tineretului. Un comitet superior de

îndrumare, din care face parte Președintele consiliului de ministri, Ministerul instrucțiunii publice, Ministerul apărării naționale, I. P. S. S. Patriarhul, Directorul general al O. N. E. F.-ului, Ajutorul de comandant al cercetașilor și cercetașelor, Președintele Uniunit Federăților Sportive și trei personaliști culturale, hotărăște liniile generale de aplicare; și secretariatul acestuia aduce la îndeplinire directivele date în cadrul Legii și regulamentul O. E. T. R. și în legătură cu ministerul instrucțiunii publice, pe lângă care funcționează O. E. T. R.-ul.

Pregatirea instructorilor se face la centre special organizate, unde sunt chemați în serii de căte 12 zile delegații școalelor sau instituțiilor de mai sus. Deocamdată, sa organizat centrul de îndrumare dela Breaza, iar la vară vor intra în funcțiune alte două centre la Cluj și Cernăuți.

Până în prezent s-au format peste 600 de instructori din 10 județe. La rândul lor, aceștia au avut delegații de difuzare în alte câteva școale și comune apropriate, așa încât până acum s-au pregătit peste 100.000 de străjeri; s'a început organizarea străjerească a școalelor normale și s-au organizat unități străjerești în câteva orașe.

La 8 Iunie se vor prezenta, pentru prima oară la București un ansamblu de 10.000 străjeri.

Ce sperăți să realizezi prin acest nou organ social?

Vrem să realizăm acea scurtă și categorică străjerească deviză: »CREDINȚA ȘI MUNCA PENTRU TARĂ ȘI REGE«

Ajă urmărit, desigur, interesantele amanunte asupra educației tineretului în genere, și în special asupra Oficiului de Educație tineretului român pe cari dl. general Ion Manolescu, a primit a ni-le da, cu multă bunăvoie, prin corespondentul nostru la București.

Prin amplarea și importanța lor ideologică, socotim că modestul cadru al unui simplu interview a fost de pașit, interesantele d-sale declarații integrându-se în preocupările mari ale acelora cari măine, vor creia un tineret românesc conștient.

Pilda M. S. Regelui, care e chezașia morală a acestui înalt oficiu de educație națională a tineretului românesc, trebuie să găsească în toată opinia publică românească, răsunetul larg, atenția și toată dragostea care o comportă o atare problemă, de care depinde însăși soarta viitoare a națiunii.

(S.)

uscat?... Ce repede au trecut anii, scumpă Aurică!...

Ti-aduci aminte când, în vacanță mare, ai fugit de-acasă, venind tocmai între vîi, unde eu cînteam într'un cireș. Terminasem cele patru clase primare.

Parcă te văd cum veniaș tiptil ca un hoț, îmbrăcată cu o rochie roșie și scurăță până de-aspră genunchilor, iar în cap aveai un pieptene de care legăse-șă o fundă roșie. Ce instinct copilaresc te-o fi "ndemnat să vîi așa cochetă?

Iți dăduse un spin în picior și, dupe l-ai scos — o! cu cătă răbdare — te-ai urcat în cireș alături de mine. Și căte n'am vorbit atunci!...

Parcă nu ne "nișnismem de o lună. Tu-mi spuneai că parinții te vor da la liceu și ca vrei să te faci artistă, iar eu — îmi spuneai — ai-vrea să

Interview cu d. general de divizie I. Manolescu despre chestiunea educației tineretului și rostul O. E. T. R.-ului

Cum priviți dvs. chestiunea educației tineretului, în general?

O privire dulce de o clipă, a unui simplu cetățean, fie el preot, profesor, ofițer, etc. poate aprinde într-un copil flacăra dorinței de a se distinge, de a crea, de a deveni o personalitate. Rolul ursitoarelor de altă dată, îl au astăzi acești factori și ei sunt, în majoritate, vinovați de lipsa de ideal și îndrumare creativă a tineretului nostru.

A neglijă sau a întârzierea rezolvarea problemei educației generațiilor de azi, în speranță că timpul o va rezolva sau că îndrepătrarea poate veni

indirect, prin legiuurile administrative, economice și politice, circulare educative și măsuri restrictive, oricără de chibzuire ar fi ele, este tot așa de condusibil ca și neglijarea unei puternice temelii în construcțiile arhitectonice.

Chestiunea educației tineretului, în general, e încadrată în noțiunea de grăje, tabere, exemplu.

Care este rostul O.E.T.R.-ului?

Cu toate că reiese din explicații de mai sus adăug, următoarele:

Educația nu este o problemă de specialitate ci de colaborare. La noi, mai ales, s'a alunecat către un ego-

tulic; alegem zile întregi prin luncă și... căte amintiri! Toate cuiburile de păsări, cine le știa mai bine ca noi! Dar cuibul de privighetoare? Ti-aduci aminte cum duceam mâncare la oușori și cum întindeau ciocul pentru a-și primi hrana...

Ti-aduci aminte, cum stăteam până seara târziu și cum scăldauți de razele lunei, cântam ca doi trubaduri. Și ce instinct copilaresc ne "ndemna să stăm singuri și să admirăm apusul soarelui, răsăritul lunei și al stelelor?!

Dar părâul din luncă, căte nu știe! Ti-aduci aminte când stăteam pe marginea lui, iar tu își spălai picioarele și eu cântam... cântece de școală...

Ce frumoase erau acele seri! Trilurile privighetorilor, concertul broșelor acompaniate de viorile greierilor, luna străjuită de credincioasele

chiotele, chiotele de fiacai și fete întărziile la munca câmpului, unde s'au dus?...

Dar vișinii înflorîți din livada noastră unde stăteam culcași pe iarbă și tu cîteai poveștile lui Creangă. Ce frumoase erau amintirile lui cîn copilarie! Căte planuri ne făceam și noi... Iți mai aduci aminte, de căte ori ai citit pasajul cu pupăza?... Ce amintiri!...

Dar învățătorii noștri scumpi! Moș Nică, cum ziceam bâtrânelui și glușelui învățător Nicu Stănescu; doamna Neculcea, soția preotului, ce ne bătea până ni se umflau palmele, îți mai amintești?

Și ce ne "nrîcoșă pe noi. După bătaie, eram aceiași. Veniam acasă și după ce măncam, plecam hoinari...

Cum va mai fi prin lunca noastră scumpă? Dar vișinii nu se vor fi

Cea din urmă seară*

E târziu...

De-abia mă pot ridica și de-abia își pot scrie, căci mâna-mi tremura privirile impăienjenite de apropierea morții nu-mi ajută să scriu. Sun bolnav, dragă Aurică. Boala în loc să se amelioreze, după cum îi-am scris, să agravat. Sunt sigur că nu voi mai scăpa, iar tu, dragă și sburdalnică Aurică de altă dată, vei rămânea fără fratele tău din copilarie, cum îmi ziceai...

Ti-aduci aminte de anii plini de poezie ai copilariei! ? Iți mai aduci aminte de dragostea noastră copilariească? !...

Copii neștiutori, ne jucau și alergam pe șesul cu fân mirosoar și pi-

* Din volumul manuscris „Cântă-mi cântecul”... ce va apărea în curând.

Reînvierea județului „Zarand”

Advocatul Dr. Sabin Dan din Buteni, fostul Subprefect al Județului Odorhei, trecând prin comuna noastră, știind că și dânsul se ocupă cu problema reînviințării județ. Zarand am crezut că nu facem rău ca să-i aflăm și părerea Dsale, asupra chestiunii ce a frâmantat și irâmantă pe moții din Valea Crișului Alb.

La întrebările puse, dl dr Sabin Dan ne-a declarat următoarele :

1. Care este teritoriul viitorului județ Zarand ?

Teritoriul viitorului Județ Zarand nu va fi nici acela care a fost înainte de revoluția lui Horea, dar nici acela care a fost în 1877 cu ocazia unei desființării. Județul Zarand va trebue să fie compus din plăsele Sebeș, cu comunele Răpsig, Măneriu, Hodă, Cuiod și Iercoșeni, apoi plasa Hălmagiu din județul Arad, Plasa Vașcău din județul Bihor, iar din județul Hunedoara plăsele Baia de Criș și Brad, din județul Alba plasa Abrud și din județul Turda plasa Câmpeni.

Acest teritor formeză o unitate geografică, iar locuitorii săi sunt uniți prin istoria comună și suferințele comune care le-au îndurat în cursul secolelor. Dar acest teritor formeză și sub raport industrial, agricol și comercial, o unitate economică. Deci vlașă și interesele comune, vor aduce după sine și reglementări identice ?

2. Cari sunt motivele pentru reînviințarea acestui județ.

Afără de istoria comună și interesele identice ale acestui teritor, legislația română trebuie să stea din Legile sale Art. XXXIII din 1876 și Art. I. 1877 prin care, asupratorii noștri, maghiari, au desființat județul Zarand; căci aceste legi se prezintă ca o pe-

deapsă dată neamului Românesc, din partea Ungurilor, pentru ținuta să demnă în decursul luptelor sale pentru Libertate. Pedeapsa își arată efectele sale până în ziua de astăzi.

Ungurii bine știau că, sub raport istoric și cultural-administrativ totă viața provincială a tuturor statelor din Europa, cu excepția Rusiei și a Germaniei, s'a desvoltat pe sistem de Comitat, Departament, provincie, care a avut centrul său și respective capitala sa și care având un organ administrativ legal constituit, a reprezentat toate interesele locuitorilor din respectivul ținut atât în raport cu puterea centrală cât și în mici interese ivite pe teritorul de sub jurisdicția lor.

Ungurii, anume ca se poate anunță toată această viață, și prin urmare orice cale de progres a urmașilor lui Horea, Cloșca și Crișan, au făcut aceasta nelegătură.

3. Care localitate trebuie să fie în viitor capitala județului Zarand ?

Viitoarea Capită a județului Zarand, nu poate fi decât Bradul. Această calitate a să o indică imprejurarea că este nu numai centrul geografic al ținutului întreg, dar este totodată și centrul cultural și economic al întregiei regiuni.

Rog pe toții Brădenii și pe toți Zărăndenii ca în această chestiune de mare interes național să-mi anticipate tot ajutorul lor moral, ca din Brad să putem crea un centru românesc, care să conducă înțreaga viață spirituală a neamului românesc dela graniță apuseană.

Moșii și strămoșii noștri aruncă în cimitirele de pe întreg cuprinsul acestui județ, în văl și munți, și în general glasul săngelui, necheamă la muncă și solidaritate. *Brădeanu*

Știri.

Dra Elena Văcărescu, distinsă scriitoare și reprezentată a României la Liga Națiunilor, a primit eri pe dl C. Ciornea, redactorul „Serviciul Presei”, corespondentul nostru din Capitală.

Protecția copilului și a femeii

Intrebată cum se încadrează în preocupările d-sale la Liga Națiunilor problema protecției copilului și a femeii, d-sa a răspuns :

— Atunci când această chestiune a început să preocupe clasele conducețoare, să simță nevoie de creație pe lângă Liga Națiunilor a unor comisiuni care să se ocupe în mod special de această importantă problemă.

S-au alcătuit comisiuni care au durat între 5 și 10 ani. Ele sunt organizate dintr-un secretariat și o secție de documentare cuprinzând liste și fișe cu toate informațiile din toate țările.

Preocuparea principală a acestor comisiuni privește mai ales pe copii orbi, fără patrie, și pe cei ai căror părinți muncesc în ateliere și fabrici. Pe lângă acestea trebuie să relevăm și importanța considerabilă a tribunului de copii, care a contribuit la stabilirea unor norme juridice după care educația copilului a fost încadrată în anumite legi. Comisiunile să zise de protecție a copilului au fost primite pretutindeni cu multă bunăvoie, guvernele trimițându-și reprezentantele lor la Liga Națiunilor.

fan — am rămas cu gândul de-a urma visul tău... visul meu... visurile noastre...

— Și cât de mult am vorbit în ultima seară !

— Ti-aduci aminte ! Dar despărțirea, căt de dureroasă a fost, fiindcă odată cu plecarea ta, se rupea firul de aur al copilăriei ce n' o vom putea recumpăra cu tot aurul lumii...

— La despărțire, mi-am intins mâna drăgălașă, și-am strâns-o emoționat... și atât... Lacrimile m'au podisit și-am rămas perdut sub teiul din poarta ta... Tu te duceai veselă, către o lume nouă, iar eu rămâneam în aceași, fără tine, scumpă Aurică...

Din teiu cădeau frunze ofilite, pe sus căduri de cocori treceau în triunghiuri spre zări necunoscute... ah... odată cu tine — și din ochii copilului timid, curgeau lacrimi ferbinți...

— fiu artist căci... ce copilarie ! îmi vei fi soție...

— Și căt de fericij vom fi atunci când vom fi amândoi artiști !...

— Mai târziu, când soarele își aduna ultimile raze ce vopseau cerul cu roșu, tu ai spus să ne sărutăm...

— Eu, copil timid, m'am roșit până în vârful urechilor și... ah... guriță a ceea de copilă atât de ferbinte, ce-am sărutat-o tremurând în acea frumoasă seară de Iulie !...

— Intr'un nuc, alături de noi, două turturele cântau... O !... scumpă Aurică, ne văzuseră, căci — și-amintești — ne imitau...

Nu știi de ce din acea seară ne priviam mai serios, ne întâlniam mai rar și întâlnirile erau emoționante și cu bătăi de inimă...

In toamnă, tu te-ai dus la liceu, i-ai eu, orfan fiind — ah... viața de or-

Cum e privită țara noastră în occident?

— Cum e privită țara noastră în occident ?

România are un mare prestigiu de farmec în străinătate. Artiștii noștri sunt răspândiți și admirăți prețiosi. Acțiunea noastră politică și de propagandă este foarte apreciată. E păcat numai că literatura, atât de frumoasă, nu e cunoscută.

Ar bine fi ca cineva, care cunoaște bine franceza sau engleză, să plece

în străinătate pentru a arăta valoarea poeziei și a ţării noastre.

Menirea presei provinciale

La întrebarea ce crede despre rolul presei provinciale, într-o țară ca și noastră, în care opinia publică abia se formează, d-sa a răspuns :

Presa din provinciu e de un imens folos. E un mijloc admirabil de propagandă și e o mare necesitate ca provincia să fie pusă în curent cu tot ce preocupa țara.

ședința a acestei asociații, exprimându-și bucuria cu care privește avântul tineretului nostru intelectual spre un ideal pe căt de frumos și înaltător, pe atât de necesar și imperios în micul nostru târgușor. Al noilea răspunde dl A. Tămaș — președinte, mulțumind la rându-i de încredere acordată din partea adunării generale, alegându-președinte. Promite tot sprijinul și desinteresul în propăsire și bunul mers al grupării. Cere — la fel — dezinteresul și adeziunea Comitet și al asociației intregi. Cu acestea ședința este închisă.

In numele și interesul acestei asociații tinere, rugăm călduros și stăruitori pe toți aceea cari sunt pătrunși de un sentiment național să-și dea tot concursul și adeziunea pentru ajungerea scopului urmărit. Terenul este vast, ne trebuie oameni, cu suflet larg și înțeleghător.

Să se considere deci aceste rânduri ca o nouă invitație — și mai stăruitoare — pentru toți intelectualii noștri (Baia și jur), cărora imperativul vremii le impune să activeze în închegate rânduri în mișcarea de naționalizare și culturalizare, ridicând nimbul poporului nostru.

V. Secăseanu

Ultima dorință

Bărbierul Săpunescu a fost condamnat la moarte, deoarece a înjunghiat cu briciu opt oameni.

Intrebat care și este ultima dorință, răspunse :

— Aș vrea să-l bărbieresc pe procurorul care mi-a cerut condamnarea.

Logica

— Spune-mi tăticule, pentru ce se spune întotdeauna limbă maternă și nu limbă paternă ?

— Pentru că mamele vorbesc întotdeauna mai mult.

La restaurantele noastre

— Chelner, o scobitoare !
— Imediat, mă rog. Momentan se întrebuițează.

ceste momente, să-ți sorb privirile, să-ți aud vorbele dulci și să te văd căt ești de mulțumită că ești artistă...

— Ce fericită ești !... Iar eu...

* * *

Dar e târziu... E ora 2 noaptea
Sunt singur.

Nimeni nu e lângă mine să-i spun ultimile dorințe... Mama... mama sărmă... unde-o fi ? E deparje și ea, numai eu singur între streini...

Termin, căci mâna-mi tremură, conștiința mi se pierde și peste pușin voi fi de departe... de departe...

Vino de mă vezi, ia toate hârtiile și caietele ce le vei găsi — manuscrise prăfuite de vremuri — și fă cu ele ce vei crede...

Adio... scumpă Aurică, adio... căci... aceasta este cea din urmă seară...

G. M. Delabăsești

Premiile imprumutului de inzestrare 1934

1081-100	4301-320	10341-360
17681-700	22641-660	23001-008
23010-020	28161-180	35801-812
35814-820	36701-720	45761-780
50521-540	56901-910	56912-920
57881-900	62961-980	66281-300
78001-010	78012-020	81701-720
92801-820	94061-080	102221-240
113001-020	116601-620	120101-118
120120---	122221-240	124081-100
124961-980	126981-127.000	
129441-460	162281-300	163362-380
167261-280	185961-980	187821-840
188841-860	198301-920	204581-599
209061-080	216401-420	219241-260
223261-280	231801-820	231861-880
249561-580	251701-720	259901-913
259915-920	263021-040	263901-920
274701-720	277501-512	277514-520
293881-900	322441-460	322721-740
324021-040	328201-220	338041 060
342181-200	349481 500	360621-640
366201-220	393541-560	399641-660
400421-440	406641-660	407101-120
413461-480	418781-800	449021-040
503541-560	519681-700	520881-900
522801-820	525941-960	530321-340
536241-254	536256-260	541421-440
604501-517	604519-520	606342-360
631881-900	634421-437	634429 440
650881-900	655861-880	659141-160
660081-100	666701-720	666981-667000
671741-760	67621-340	676721-740
679121-140	684281-300	691221-240
694441-460	700941-960	723481-489
723491 500	728421-440	751021-040
753881 900	762381-400	7829-1-938
782940--	789401-420	791281-300
798601-620	803801-820	818461-480
822681-700	835461-464	835466-480
854441-460	858438-400	866881-900
887701-720	890041-060	913601-620
914281-294	941296-300	921661-674
921676-680	924241-260	928941-960
934601-620	953821-827	953829-840
958381-400	96541-560	966501-520
966781-800	975281-300	976941-960
988781-800	996221-240	1.000321-340
1023621-640	1024781-800	1056201-220
1027401-420	1037441-460	1080541-560
1105581-700	1111681-682	1111684-700
1120301-320	1145021-040	1156481-500
1191401-420	1207881 900	1238081-082
1238034 100	1240481-500	1255-41-960
1263081-100	1269221-240	1271341-360
1287301-320	1289381-382	1289384-400
1304001-020	1310881-900	1333021-040
1340141-160	1340221-240	1343541 560
1346641-660	1359081-100	1361381-400
1381721-740	1386041-060	1.93181-197
1393199-200	1394981-1395000	
1456221-240	1458901-920	1469521-540
1475761-765	1475767-780	1481561 580
1490021-040	1495361-380	1518401 413
1518415-420	1522761-780	1535941 960
1537341-360	1541221-240	1554841-860
1565741-760	1624941-948	1624950-960
1631101-620	1633921-940	1654201 220
1665581-587	1655681 700	1675589-600
1691801-820	1799081-100	1724361-380
1725221-240	1726861-880	
1758891-1759000		
1764481-500	1793621-640	
1797701-720	1803921-940	1809701 720
1827121-140	1835341-360	1842581-592
1842594-600	1842761-780	1849341-360
1855661-680	1867341-360	1878441-455
1878457-460	1879421-440	1881341-360
1889141-160	1893641-660	1893801-809
1893811-820	1909441-460	1909521-540
1919481-500	1920621-640	
1922981-1923000	1925101-120	
1933221-237	1933239-240	1937781-800
1938901-910	1938912-920	1953821-810
1957941-960	1969801-820	1937241---
1973243-260	1985101-120	1986061 080
1986661-680	1991421-440	1992781-800
2004101-120	2006521-540	2029181-200

Cronica socială.

Dispar fete

Reportajele de senzație ale gazetelor sunt adeseori ocupate de diverse cazuri de dispărări. Când dispărării sunt femei, cercetătorii cunosc directive care trebuie luate pentru a ajunge la o lămurire. Imediat sunt cercetate toate cazurile de toleranță, oficiale sau clandestine. Nu de puține ori cercetările au ajuns la rezultate pozitive, descoperind epave omenești și prostitute abiecte, în locul tinerelor fete furate, sau ademenite. Întotdeauna, opinia publică se alarmează, se fac procese de conștiință autorităților, pentru a apăra chestiunea să devle perimătă, până se ivesc un nou caz. și cazurile nu întârzie să se ivescă. Traficanții de carne vie sunt însă bogăți (meseria e rentabilă), iar autoritățile noastre nu sunt, slavă domnului, incoruptibile.

Mai zilele trecute au dispărut în București trei fete în vîrstă numai de 15 ani. Ele se ocupau cu ingrată meserie de coafeze, meserie care predispune mai totdeauna spre prostituție.

Prostituția este însă o problemă socială mult mai gravă și aproape că e greu ca să începi discuția ei în cadrul unui articol de gazetă. Meseria de prostituată și proporția care acest flagel o ia, este un stigmat rușinos, care împodobește frumoasele vremuri pe care le trăim. O societate bolnavă, condiționată nesănătoase de existență, prejudecăți sociale, iată creațoarele prostituției. În fața noastră proporțiile sunt neobișnuite de mari, cu toate că nu se poate da numărul precis al acestora care se ocupă cu funesta meserie. Condițiile nesănătoase în care trăesc femeile sunt, privată de cele mai multe ori de cele mai esențiale necesități și fac prădă sigură răpitorilor și administorilor. și nu trebuie să ne îndepărtem prea mult pentru a să ne dăm seama de realitatea acestui fapt. Trei mici coafeze, care își fabrică în permanență iluziile unui trai îmbelșugat, lipsite de munca extenuantă, de exploatarea nemiloasă, găsesc pe cineva să le promiță o viață pe care o doresc. Naive, ele cred în cuceritorul necunoscut, care se arată dănic și bun. Este modul cel mai obișnuit de ademenire. Sunt însă prostitute, care rămân în procesul de producție și se vând pentru a-și completa părțea insuficientă pe care le-o dăm munca. Cine nu știe că fetele din fabrici și ateliere se prostituează, uneori silite de un maistru, sau patron nemilos?

Dacă ne dăm seama că trăim vremurile tranzacțiunilor comerciale în toate domeniile, că trăim vremuri de somaj și strigătoare nedreptate sociale, pulem înțelege că rezolvarea problemei prostituției este în funcție de condiția de viață și că nu o vom putea rezolva decât atunci, când vom rezolva toate celelalte probleme.

Colțul vesel.

La primărie

Intr-o zi veni la primăria din localitate un om care, adresându-se notarului, zise:

— Domnule notar, am venit să declar nașterea unui băiat.

— Bine, răsunse notarul, dar de ce sex e?

Poezia și foamea

— Nu ați putea să-mi spuneți unde locuiesc pe aici poetul Tudor Maria Caracaș?

— Imediat după cot. Urcați trei scări; pătrundeți în gang și orientați-vă după sunetul mașelor, care îl gherorie.

Sfintirea bisericii din Strâmba

Un nou lăcaș de închinare s'a dat destinației sale sfinte în ziua de 9 Februarie 1936.

Sluia sfintirii bisericii din Strâmba a fost oficială de un sobor de 13 preoți în frunte cu tinerul protoiere P. C. Stefan Bogdan al Hâlmagiu lui. La această sărbătoare de biserică au alegat din toate parohii Zarandului mulțime de cucericii închinători, neluând în seamă drumurile anevoiești și timpul nefavorabil.

Nu puțină le-a fost satisfacția sufletească la vederea unei biserici de-o frumusețe rară, așezată pe un vârf de colină și umbră de nuci bătrâni care povestesc de vremurile vîtrege de odinioară. Zidită din lemn, din obolul dat cu dragă înimă de toți credincioșii comunei, construită în stil oriental, își căstigă îndată întreaga admirație. Interiorul nu mai puțin. Cum intră în ea, ca'n mănăstirile de peste Carpați, dai pe un tablou reprezentând Juudecată din urmă, o pictură de-o execuție artistică și care îndată te predispune spre evalvie și meditație. La fel toate celelalte picturi de pe iconostas și de pe pereții interioři ai bisericii. Toate vădesc gustul artistic și grija de „buna podobă a Casei Domnului” a harnicului și vrednicului preot local Toma Florea.

După slujba sfintirii apei și-a închiriat bisericii noi cu tot ritualul prescris să aflată sfânta liturgie.

P. C. Protocorul Stefan Bogdan al Hâlmagiu lui într-o cuvântare magistrată, la sfârșitul sf. liturgiei arată rolul covârșitor al bisericii ortodoxe în viața neamului, pericolul și remedii împotriva sectelor.

Preotul local Toma Florea a făcut istoricul zidirii acestei biserici, greutățile întâmpinate, aducând în același timp mulțumiri tuturor persoanelor generoase care au contribuit la ridicarea ei.

După sfintire s'a oferit oaspeților o masă la școală primă, unde Pă. protocorul Stefan Bogdan a toastat pentru M. S. Regele, pentru P. S. Arhiepiscop Andrei și pentru „directorul ziarului „Universul” d. Stelian Popescu președintele Ligii Antirevizioniste. Pă. V. Giurgiu a toastat pentru P. C. Protoocorul Stefan Bogdan, iar d. inv. Stănescu pentru Pă. Toma Florea.

Toți cucericii închinători au plecat dela această sărbătoare de biserică cu sufletele mai însemnate, cu frunțile descrețite și cu dorul spre slăvile cerurilor.

Părintele Stefan

In atenția preoților.

Zilele trecute s-au prezentat unui tipograf din localitate doi oameni, oferindu-i suma de 3000 lei, pentru a detașa din registrul bisericii, foile cu sumele colectate pentru nouă lăcaș, și a le înlocui prin altele noi.

Suma ce era să fie furată — căci a fost norocul că au dat peste un tipograf pătruns de sentimentul religios și al cinstei și care a refuzat orice tranzacție, — era de peste 8000 lei.

Deci C. C. preoți să aibă grije în mână cărui om încredințează aceste colecte. N'